



## ASSERTIONES

DE

## MODIS PHILOSOPHICIS,

PROPOSITÆ

PVBLICÆ DISPUTATIONI,

IN

CATHOLICA ET CELEBRI  
ACADEMIA DILINGANA,

PRÆSIDE

ISAIA MOLITORE, SOCIETATIS IESV,  
PHILOSOPHIÆ PROFESSORE  
ORDINARIO,

Defendente,

Guilielmo Ignatio Schütz Mar-  
chio-Badenſi, Metaphyſicæ ac Moralis  
Theologiæ Studioſo.*Ad X. Cal. Maij ANNO VIRGINET PARTVS**M. DC. XLIV.*

Cum facultate superiorum

DILINGÆ

Typis Academicis.





ILLVSTRISSIMO ET CELSISSIMO

S. R. I. PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO

GVILIELMO

MARCHIONI

BADENSI ET HACHBERGENSI,

LANDGRAVIO

IN SAVSENBERG,

COMITI

IN SPONHAIM ET EBERSTAIN,

DOMINO

In Röttlen, Badenvweiler, Lohr & Mahlberg &c.

PRINCIPI AC DOMINO SVO CLEMENTISSIMO.



Philosophis testibus punctum Caeli Terra est, Princeps Illustrissime, in orbe magno paruum, magnum in suo, tantumq; et navigatione vel trienni circuire vix possit. Philosophia mihi perinde punctum Sapientiae est, in Divina ac Aeterna modicu, in Humana vastum, cui emittendo trieteridem Peripatetici definiunt, tempus pro amplitudine exigui, pro multoru fastidio prolixum. Illius & ego navigationis ambitu ingressus nunc portum spectro: & hoc punctum et certius tangam, propitio mihi Sidere, sine quo vel in portu naufragari possem, opus esse video; quod et mihi proximum esset, Illustrissimus

Tuae Celsitudinis fecit Radius, ita in me, meosq; Serenus semper ac liquidus, et parum grate, & multum incogitate agerem, si ad aliud Astrum mea fortuna auspiciis aspenderem. Vix etenim hanc lucem ingressus fui, cum Solis tui clementiam sensi, Patrinus baptizato esse dignatus es, et scirem ubi Patrem reperirem, si meum amitterem; Tutelam in me Tuam in cunis sanxisti, ne inquam indefensus essem, eoq; certius in Tuas incumberem curas, quod Tua Celsitudo potentiùs iuvare posset, benevolentiusq; vellet. Quid illud memorem, cum patrem meum tam honorificè ornasti Praefectura, non in Tuum servitium, sed nostrum beneficium, et pariter esset, unde Selsificaremur dignitati, & consuleremus utilitati. Et et in hoc saltem modum non excedam, alia, eaq; summa censere Beneficia Tua supersedeo, dum sine modis in arenam descendere paro, cuius pugna si Illustrissimus Favor Tuus aspiroverit indubiam polliceor mihi palmam: eum proinde et Clementissimè impertias, enixè precor, ac porro obtestor Superos, et Celsitudinem Tuam deusisq; mè Tuis, mibi, meisq; servent, sospitent. Dilinga XIV. Cal. Mai. Anns M.DC.XLIV.

Illustrissimæ Celsitudinis Tuae



Clientum infimus

Guilielmus Ignatius Schütz

# ASSERTIONES PHILOSOPHICÆ.



**N**ecessitatem Modalium entitatum admittendarum pleriq<sup>3</sup> hodie tantam esse censent, ut sine ijs multas Philosophicas difficultates defendi non posse arbitrentur; imò nonnulli illorum assertiones Amodistarum, velut Auctoritate & Ratione destitutas, æquo grauioribus censuris traducant, & qui mitius loquuntur, capti difficiles esse velint. His ergo thesibus, academico certamini publicè subiectis, virisq<sup>3</sup> veritatem experiri libuit, simulq<sup>3</sup> ex proprijs potissimorum Modistarum concessis, atq<sup>3</sup> responsis ostendere, quomodo iuxta eadem consequentiùs, & faciliùs quæstiones Modificæ sine modis superadditis dissolui possint.

## Relatio Prædicamentalis.

**M**odum esse volunt *Mure. hic q. 5. Rub. q. 14. & ibi alios pro se citant*; quorum tamen aliqui tantum formalem, & nonnulli absolute realem distinctionem ipsi tribuunt. Strictè realiter distinguunt *Compl. hic q. 5. n. 56. hancq<sup>3</sup> opinionem asserunt frequentiore esse Thomistarum, eamq<sup>3</sup> Capr. Caset. & Ferrar. & antiquis ferè S. Tho. assensu Fonf. quoq<sup>3</sup> lib. 5. metaph. c. 15. q. 2. sect. 3. & Suar. disp. 47. metaph. sect. 2. n. 2. adscribunt. Et notant Compl. n. 57. relationem, licet sit entitas absoluta, à DD. modum Vocari, eo quòd sola substantia propriè ens appelletur.*

Formaliter ante omnem operationem mentis Relationem à suo fundamento distingui docent *Iau. 5. metaph. q. 22. & Sotus hic q. 2. Vall. hic q. 3. c. 12. Idem reipsa Fonf. loc. cit. sect. 5. sentire videtur*; quamuis aliquæ eius probationes etiam strictè realem distinctionem euincant.

Ratione ratiocinatà eam à subiecto proximo differre tenent *Nominales apud seqq. cit. Suar. loc. cit. n. 22. Lor. in prædic. q. 4. Smig. disp. 10. q. 3. Heru. in 1. disp. 30. art. 1. Mendoz. disp. 15. metaph. sect. 2. Arr. disp. 12. Log. sect. 5. Oniedo Controu. 9. metaph. pun. 4. n. 19. & plures ab his adducti. Inter quos tamen hoc discrimen est: quod Mend. Arr. & Oniedo velint Relationem esse quoddam concretum accidentale, quod fundamentum in recto, & terminum in obliquo, tamquam partes sui compositiuas, imò, Et Oniedo addit, ipsam quoque rationem fundandi sic inuoluat. Suar. autem & alij cum illo doceant, Relationem prædicamentalem esse formam aliquam realem, & intrinsecè denominantem proprium relatiuum, quod constituit.*

**ASSERO** 1. Relationem prædicamentalem à fundamento non distingui modaliter, sed hoc, sicut loquitur *Aristot. 5. phys. tex. 10. non subiens mutationem verè dici posse ad aliquid, altero tantum, nempe termino, mutationem subeunte*; unde etiam ibidem motum ad relationem dari negat. Cui & *S. Tho. in eum text. lect. 3. consentiens, nihil inquit, mihi aduenit de nouo per hoc, quod incipio esse alteri æqualis per eius mutationem. Est enim, vt inquit in 1. disp. 30. q. 5. n. 4. 1. c. relatio nihil aliud quàm habitudo vnius ad aliud*; unde *ibid. disp. 26. q. 2. a. 1. ad 3. ait: quamuis altero mutato adueniat vel recedat fundamento respectus actualis sine sui mutatione, non tamen radicaliter. siue casualiter, quia in eo adhuc manet quantitas, ratione cuius alteri non immutato æqualis* est.



esset. Sic & DEVS in tempore acquirit relationem Creatoris, Gubernatoris &c. absq; eo vt noua illi entitas intrinsecè superaddatur, per solam creaturæ actualem positionem.

ASSERO 2. Hanc Relationem à suo subiecto proximo distingui formaliter, seu proprium ab eo diuersum esse habere, quod subiectū, ex se absolutum ordinat, ad aliud, & respectum facit; & hoc quidem ante operationem intellectus, cum ab hac non dependeat, vt duo v. g. muri albi sint similes, aut duo homines idem; ita tamen, vt illud esse non habeat completam distinctionem à fundamento, sed eius adæquata distinctio à præcisione formali dependeat: perinde namq; vt triplex Scientia DEI distinguitur, quarum Media, iuxta vetiorem Theologiam, ad Scientiam Simplicis Intelligentiæ reuocatur, nec adæquatè distinctam scientiam constituit; sic & triplex distinctio admitti posse videtur, quarū duæ sint extremæ, Realis scilicet & Rationis, & vna media Formalis, eo quod licet omnis Formalis ad alteram extremam Rationis reuocetur, tamen non vicissim omnis distinctio Rationis sit etiam Formalis, cum hæc tantum sit inter ea, quæ diuersam essendi rationem important. Hoc modo distinctionem ex natura rei à quibusdam RR. acutè & probabiliter explicari *Alberti. de Prædic. relat. q. 12. dub. 1. n. 9. docet, & talem formalem distinctionem inter motum, actionem, & passionem intercedere, Compl. disp. 17. phys. q. 2. n. 13. cum pluribus Thomis citat. affirmant.*

ASSERO 3. Relationem prædicamentalem non esse concretum quoddam accidentale, vtrumq; extremum tamquam partem sui componentem inuoluens: quia tota essentia relationis est referre ad aliud, quo nomine etiam hoc prædicamentum à Philosopho inscribitur; at verò si eius essentia ab vtroq; extremo constituitur, ad quid referet? velenim fundamentum referetur ad terminum per aliquid relationis huic inexistens; at hoc quomodo in relationibus non mutuis, quas *Aristot. 5. metaph. c. 15. admittit, fiet?* vel referetur ad illum per respectum sibi soli inexistentem, & sic non erit accidens concretè sumptum: aliud namq; est ens relatiuum, & aliud relatio. Et hic respectus prædicamentalis quomodo mutuis esse potest, quando in vtroq; extremo tantum est vnicus? quomodo terminabitur ad absolutum, quando ex vtroq; vt respectiuo conflatur? si enim vnus extremi habitudo sola negatur esse relatio, nec sola huius essentiam habere poterit.

ASSERO 4. Rationem fundandi non posse magis ingredi conceptum quidditativum relationis, quam apprehensio ad causam & effectum finalem se habeat, adeoq; nullatenus intrinsecè relationem componere; id quod inde euidens est, quia ratio fundandi in secundo genere sæpe transiens est, & destruitur, relicta ac permanente adhuc relatione: generatio enim hominis v. g. est actio transiens, & tamen pater suum filium quā talem, quamdiu superstes est, prædicamentaliter respicit. Nec ad relationis essentiam intrinsecè constituendam sufficere potest, eam rationem fundandi aliquando extitisse; alias pari iure dicere liceret, relationem destructo quoque termino manere posse, si illa non minus quam iste relationis essentiam constituat.

ASSERO 5. hanc Relationem esse accidens quoddam metaphysicum, seu rationem quamdam formalem subiecti, quā istud cum altero idem vel diuersum, simile vel dissimile, æquale vel inæquale recipi constituitur; sicut *S. Tho. opusc. 48. tr. 5. c. 2. ait: si similitudo sortis solum est ipsa eius albedo, &c. se habet ad albedinem platonis, &c. ad terminum.* adeoq; tota eius essentia est in fundamento, quæ tamen cum essentialiter respectiva sit, actualitatem suam non acquirit, nisi ad positionem termini, quem actu respiciat; velut globus perfecte sphericus in se commensurabilitatem habet, vt planum in puncto tan-



At tangere possit, actualem tamen contactum, à sua entitate nonnisi ratione ratiocinata distinctum, non exercet, nisi planum ipsi sit applicatum.

ASSERO 6. licet tota Relationis essentia subiecto identificari ponatur, inde tamen nequitam sequi, quòd illa sublato etiam termino tota actu adhuc manere possit; nam iuxta communissimam, etiam *Mend. & Ouse.* sententiam (prout infra DD. citabimus) Duratio ab existentia rei non distinguitur realiter, nec tamen certæ durationis esse formale actu habet, nisi actu tanto temporis fluxui coexistat; quia ante coexistentiâ termini non est actu durans aut relatum, sed tantum potens per suammet entitatem durare aut referri; quod posse exinde in actum transit, si terminus actu ponatur, & rursum ex actu in posse recidit, si terminus actu subtrahatur: quando enim, inquit *Ockam. in 2. sentent. q. 2. aliquod nomen significat unum principaliter, & alterum consignificat, tunc destructo connotato, aut aliter se habente, quam terminus consignificet, nullo alio in principalis destructo, adhuc nomen nec principale denominabit.* Et hanc Ockami doctrinam merito *Eck. 1. phys. q. 8. dub. 3. auream* appellat regulam, quam si Plurales, inquit, aduertent, non ita multiplicarent res propter incaptionem aut desitionem predicandi ista nomina connotatiua de aliquo. Similia repetit *3. phys. q. 2. art. 1.* ubi cum Ockamo realem motus à suo termino distinctionem negat.

ASSERO 7. Relationem posito, ac destructo termino non actuari in fundamento, ac desinere tamquam ens physicum, sed tamquam logicum ac metaphysicum, cum etiam huiusmodi accidentia dentur, quæ saluâ subiecti substantia ijs abesse & adesse possunt, ut docet *suar. disp. 32. metaph. sect. 1. n. 23.* illudque tantum denominatiue afficiunt, & ad alterius positionem exurgunt. Et hoc ipsum illi quoque asserere debent, qui relationem ex utroque extremo componunt: cum enim dicant hanc partem esse in vno, partem in altero, consequenter admittere coguntur, id quod relationis est in fundamento, ad positionem termini primum suo modo fieri, ac per istius destructionem corrumpi, cum prius non fuerit relatum, nec termino subtracto relatum maneat, sed tantum entitas referibilis fiat.

ASSERO 8. quæstionem esse de nomine, num terminus sit intrinsecus Relationi, necne? si enim omne id intrinsecum appellare velimus, sine quo alicuius esse nec consistere, nec concipi potest, affirmandum est, cum in omnium sententia relatio prædicamentalis terminum actualem requirat; si verò per intrinsecum id tantum intelligamus, quod est pars illius esse compositiua, seu prædicatum essentiale rei, negandum, quia tantum terminatiue, non compositiue formale relationis esse constituit: Acut obiectum essentialiter suam terminat potentiam, cuius tamen non est pars essentialis compositiua; & modalis entitas iuxta *Adu.* essentialiter respicit sua extrema actuata, nec tamen hæc illam componunt. Ideoque bene aduertit *Albert. de prædic. subsp. disp. 3. q. 8. n. 3.* hanc regulam tantum in absolutis, non in relatiuis procedere, ut aliquid ab eo dicatur intrinsecè constitui, sine quo nec esse, nec concipi potest; vnde ad ambiguitatem tollendam *ly* intrinsecum in compositiuium & terminatiuium distinguendum videtur.

## Vnio.

Modaliter eam distinguunt *Suar. disp. 13. metaph. sect. 9. n. 13. Vasq. 3 p. disp. 19. n. 13. Ousiedo controu. 4. phys. pun. 1. n. 19. Rub. q. 6. de forma Mure. disp. 3. de caus. q. 5. Compl. disp. 6. phys. q. 3. Mend. disp. 5. phys. sect. 5. Arr. disp. 4. phys. sect. 2. & RR. communi-*



ter. Sed in eius subiecto assignando admodum variant; nam Mend. Sult. duas esse Vniones paritales, quarum una sit in materia, & altera in forma; & hæc in anima rationali sit spiritualis. Suar. hanc rem dubiam esse asserens, eam cum Vasq. in sola collocat forma, & in homine quidem spiritualement; Rub. Murc. Compl. & Oniedo in sola materia subiectari aiunt; & ad formam intrinsecè terminari, quod teste Arriag. loc. cit. sect. 3. n. 18. difficulter intelligitur & explicatur, id quod & Suar. in 3. p. disp. 8. sect. 4. fatetur; Arr. ibidem Vnam simplicem esse asserit, ex Siraq. parte eadè, materialem etiam in homine; quidã RR. docent in materia esse su sententiæ, & in forma receptivæ. Vnionem diuinitus creati posse Vasq. 1. p. disp. 174. n. 17. & Murc. loc. cit. negant, Suar. Arr. Mend. Oniedo & aliq. concedunt. Causam illius productionis Arr. 1. de Gener. sect. 6. assignat animam matris, & refutat eos, qui propriam animam sue Vnionis causam esse volunt; Conimbr. 1. de Gener. c. 4. q. 13. a. 2. generanti adscribunt, in quantum mediante virtute seminali agit; Suar. disp. 15. metaph. sect. 6. n. 9. in eam opinionem inclinare videtur, quod à solo DEO efficiatur, atque satis incertum esse, à quo ex prædictis tribus fiat.

Mediam, ab extremis realiter distinctam, esse negant. Aristot. 4. phys. tex. 23. 2. de Ani. c. 1. & 8. metaph. c. 5. sicut ipsum in hanc quoq; sententiam citant, atq; sequuntur. S. Tho. 1. p. q. 76. art. 7. c. Scot. 8. metaph. q. 4. Eck. 1. de Gener. q. 2. art. 1. not. 2. & art. 4. ad 2. Fons. 5. metaph. c. 2. q. 13. sect. 2. & 3. Conimbr. 1. phys. c. 9. q. 11. art. 2. Sic & S. Thomam loc. cit. pro hac opinione stare testantur Conimbr. loc. cit. Val. Tom. 1. disp. 6. q. 2. pun. 4. Caiet. 1. p. q. 76. ad 6. Aluar. 3. p. q. 2. art. 3. disp. 13. n. 9. & 12. & ex Modistis Suar. disp. 15. sect. 6. n. 2. vbi n. 3. addit, Scotum præsertim hoc sentire; id quod & Oniedo controu. 4. phys. n. 2. ac Albert. de prædic. substant. coroll. 4. dub. 1. n. 6. & disp. 4. de Vnione q. 1. n. 4. ipsi attribuunt. Eandem amplectuntur Philop. 1. phys. tex. 17. Perer. 6. phys. c. 4. q. 4. Smig. disp. 11. Log. §. de Passione, VVading. de Incarn. disp. proæm. dub. 2. terrar. cont. gent. c. 37. Caiet. Greg. Gabr. & Nomin. à Mend. disp. 5. phys. sect. 1. n. 6. & plures ab alijs cit. Aluarez quoque loc. cit. referente Tanner. Tom. 4. disp. 1. q. 3. dub. 4. n. 84. inter Thomistas (sui temporis) communem esse asserit. Et hanc sententiam satis celebrem esse, atq; à grauius RR. teneri, Albert. loc. proximè cit. testatur; & Mend. disp. 2. 1. de Incarn. sect. 2. subsect. 2. fatetur ab ijs consequenter defendi, qui relationem per solam termini connotationem explicant. Vnionem autem continuatiuam partium homogenearum realiter diuersam ex ipsis quoq; Modistis inficiantur. Fas. 1. p. q. 7. art. 1. dub. 7. & q. 11. art. 1. dub. 6. Tann. 1. p. disp. 2. q. 4. dub. 2. à n. 23. Amic. Tom. 2. disp. 9. n. 180. Albert. in prædic. quant. disp. 3. q. 6. & plurimos alios citat; id quod etiam Fons. 5. metaph. c. 13. q. 6. sect. 5. ad 1. expressè docet.

ASSERO 9. in tanta Modistarum diuersimodè sentientium varietate, ac difficultate expeditius videri, ac probabilius, vnionem ab extremis realiter non distingui, sed eam in mutuo quodam, quem materia & forma ab intrinseco ad se inuicem habent, respectu collocare, eo quod illa sit potentia, hæc verò actus, & ista naturaliter produci nequeat, nisi illa iam sit determinata, adeoque non amplius indifferens ad eam actu habendam, prout Doctissimus Pererius, qui cursum philosophicum docendo quartum ab. soluit, loc. cit. asserit; & Græcorum, & Arabum, & Philosophorum, & Medicorum, & plurimorum Theologorum esse opinionem, nullam formam substantialem immediatè vniri posse materiæ, nisi præuijs formis accidentarijs; quæ potentiam materiæ ex se ad omnes formas indifferentem determinant, & ad vnā aliquam potius, quam ad aliam accommodant. Nec in hac assertionem ulla habetur difficultas, quam non quiuissimè solu-



re debeat, qui ostendere nequit, quòd implicet materia ad vnā numero formā ita ex se determinata, vt aliam absolutè habere nequeat, nec ista aliam materiam informare possit; quo casu iuxta Modistarum principia hæc duo seipsis vniuntur.

ASSERO 10. Sicut iuxta *S. Tho. 3. p. q. 77. art. 2. c.* materia ad certam formā substantialem per accidentia communia ex Naturæ determinatione disponitur, etiamsi hæc non immediatè in illa, sed in quantitate subiectentur; ita ab istis quoq; intrinsecè eādē vi determinatur, vt naturaliter illius speciei formā substantialem recipere debeat, cui ea accidentium temperies ex ordinatione Naturæ est assignata; nec talis forma abesse possit, ne priori formā, cum suis dispositionibus corruptis necessariò pereunte, in materia vacuum detur. Et quia iuxta *Eminent. Cardin. de Lugo de Incarn. disp. 11. sect. 7. n. 75.* proprius vnionis conceptus est, vt duo extrema distincta mutuò in ordine ad inseparabilitatem alligentur, & ex vtroq; aliquod verè vnū resultet; hinc cum ex vna parte forma substantialis tamdiu suæ materiæ intimè præsens, ac connaturaliter indissolubilis maneat, quamdiu eius dispositiones, iuxta Naturæ institutionem sufficientes, nō destruuntur, à quibus iuxta *Vasq. Tom. 1. in 1. p. disp. 43. n. 2.* aliquo modo conseruatur; ex altera verò parte materia & forma substantialis per suam essentiam sint talia, vt faciā vnū per se, ad saluandum vnionis conceptum nullo modo superaddito opus erit.

ASSERO 11. Formā substantialem in materia, pro se perfectè præparatā, nec diuinitus existere posse, quin ipsi vniatur; & hoc quidem eodem iure ac fundamento, quo *Arr. loc. cit. sect. 4. n. 121.* eductionem vnionis ex vno tantum extremo, & *Suar. disp. 13. metaph. sect. 9. à n. 5. Rub. 1. phys. tr. 2. q. 8. à n. 61. Conimbr. 2. de Ans. c. 1. q. 2. art. 2. ad 1.* eductionem sine vnitione, ac *Fas. Tann. Amicus Albert. loc. cit.* partium homogenearum contiguitatem negant, dum hanc vnionis, eductionis & homogeneitatis naturam ac quidditatem esse dicunt. Quòd si verò forma à materia loco dissita esse ponatur, exinde compositum facere non poterit, quòd intima præsentia, tamquam conditio ad causam intrinsecam essentialiter requisita, desit; sic enim nec in Modistarum sententia ex defectu huius præsentia vnio copulatiua produci, nec iuxta alios partium homogenearum continuatio fieri, nec sine præsentia obiectiua bonitas finalis vllò modo appetitum mouere potest.

ASSERO 12. si DEVS eidem numero materiæ, iam sufficienter pro certa forma dispositæ, tres simul illius speciei formas creatas infunderet, nullam præ reliquis ad informandum determinans, sed naturæ cursum relicturus, tunc nulla ex illis materiæ tali vniatur: quia ex parte dispositionum non est magis determinatio ad vnā, quàm ad aliam; ex parte verò formarum vna alteram naturaliter impedit, cum nulla magis quàm altera ad vnitionem faciendam sit determinata, & omnes tres simul materiam naturaliter ob eius incapacitatem informare nequeant. Idem in hoc casu & Modistas dicere oporteret: nam iuxta ipsos quoq; nec tres vniones, quibus tres illæ formæ vni numero materiæ copularentur, naturaliter producerentur; nec vna sola vnā tantum ex illis formis coniungendam respiciens, cum nulla magis quàm alia ad compositum faciendum determinata esse ponatur. Sic iuxta sententiam *Suar. disp. 22. metaph. sect. 4. Mend. disp. 10. phys. sect. 4. Arr. ibid. sect. 2. & aliorum*, qui determinationem ad indiuiduum effectum à DEO fieri docent, causa innumeros effectus producere potens, passio eorundem receptiuo proximè applicata, nullum reipsā actuaret, si DEVS nullum determinaret.

ASSERO 13. si materia iam sit substantialiter informata, etiamsi alia eiusdem speciei



speciei forma illi intimè præsens fieret, naturaliter ei vniri non posset, propter impedimentum alterius formæ, iam totam illius materiæ intensiuam capacitatem occupantis; sicut nec Modistæ in tali casu rogati, cur noua vnio ad illam formam terminata nõ produceretur? aliam causam dare possunt. Sed si DEVS è tali materia actuata per potentiam obedientialem educeret aliam formam, siue eiusdem siue diuersæ speciei, eam necessariò illi materiæ vniri oporteret; licet enim à dispositionibus ad vnitio- nem determinaretur, ex natura tamen educationis id haberet, vt sicut hæc sine vnitio- ne fieri nequit, ita nec DEVS velle possit, vt forma educatur, & non eo ipso vniatur; quod in educatione accidentium sibi valde probabile videri etiam *Onie. controu. 4. phys. pun. 1. n. 28.* affirmat, & de modorum educatione vniuersim Modistæ tenent, etiam illi, qui modos diuinitus creari posse concedunt, inter quos *Onie. loc. cit. pun. 3. n. 3.* admit- tit vnitio- nem creatam possibilem, quæ in nullo sit subiecto.

ASSERO 14. si subiecto informi, & non disposito, diuinitus forma substantialis creatiue producta infunderetur, hæc illi connaturaliter non vniretur, eo quod suum naturale determinatiuum ad informationem & receptionem faciendam non haberent; velut nec ex eodem defectu vnio realiter distincta secundum Modistas in hoc casu pro- duceretur, nec ex omnium sententia actio inter agens & passum, intimè præsentia, fie- ret, si DEVS concurrere nollet, vel iuxta multos indiuiduum actus non determinaret. Quod si subinde DEVS informationem fieri vellet, vel dispositiones connaturaliter debitas in materia actuare, vel aliquam qualitatem, illarum loco formæ & materiæ determinatiuum, supernaturaliter producere deberet: ad eiusmodi namque Diuinas extraordinariæ potentiæ ordinationes saluandas, extraordinaria quoq; principia deter- minatiua assignare oportet, cum multa DEVS ex absoluto rerum omnium dominio operari possit, ac soleat, quæ Naturæ vim ac finem operantium excedunt. Sic *Onie. contr. 6. de Ani. pun. 1. n. 33.* asserit, si DEVS actum vitalem se solo producere vellet, deberet id per actionem ab eo realiter distinctam facere, licet naturaliter seipso à sua potentia prodeat.

ASSERO 15. valde probabile videri, posse formam & materiam ex non vnitis transire ad esse vnitum, absque eo vt DEVS dispositiones, vel vice earum qualitatem determinatiuum, aut aliam physicam entitatem producat, solum volendo, vt illa duo tunc actu per potentiam obedientialem compositum, ab vtroq; eorum seorsim sumpto realiter distinctum, constituent, quod prius, conformiter cursui naturæ, ab ijs constitui nolebat, eo quod esse iuxta *Aristot. 2. Cel. tex. 15.* sit propter operari, forma autem suam operationem in materia indisposita naturaliter habere nequeat; velut ab æter- no de eodem numero ente vt possibili simplicis complacentiæ, seu approbationis, vt absolute non futuro efficacis intentionis voluntatem habuit, vt tradit *Gran. 1. p. in q. 22. tr. 2. disp. 4.* absq; eo, vt tunc vlla physica ex parte obiecti intercederet mutatio. ita ex Modistis grauissimi TT. *Rui. de Volunt. DEI disp. 12. sect. 2. n. 2. & disp. 53. sect. 2. n. 5.* *Suar. lib. 7. de Grat. c. 23.* (cuius sententiam tamquam Superiori etiam Eminent. Card. de Lugo disp. 7. de Penit. sect. 8. n. 124. supponit, & sect. 9. n. 148. explicat, quodnam obiectum Voluntas DEI in illo casu habeat) *Tann. Tom. 2. disp. 6. q. 5. n. 79.* *Con. de Penit. disp. 2. dub. 10. n. 93. cum pluribus alijs apud ipsos cit.* nouum in DEO decretum sine physica obiecti mutatione dari posse docent. Et licet hi DD. ibi in materia morali loquantur, paritas tamen in eo est, quod idem homo physicè immutatus prius reipsa habuerit obli- gationem æterni reatus, & postea illam reipsa non habeat; & in nostro casu non fit ali- quid nouum physicum productiue, sed tantum copulatiue.



ASSERO 16. Sicut *Suar. disp. 15. metaph. sect. 6. n. 10.* notat vnionem variè accipi, ita perinde vt vniuersum in causis aliud est vis causandi, & aliud causalitas, illa quoque in vim vnituiam, & actualem vnitionem distinguenda videtur: non enim minus Materialis ac Formalis, quàm Efficiens ac Finalis inter causas physicas numerari debent, secùs ac RR. quidam contra communissimam sentiunt philosophiam. Vis vnituiua tota intrinseca est, & adæquatè identificata materiæ ac formæ, sita in eo, quòd illa ex sua essentia sit entitas *informabilis*, hæc verò *informatiua*; actualis autem vnitio non habetur, nisi conditiones ac determinaciones prærequisitæ ponantur: velut duo Angeli loco diffiti potentiam & intrinsecam aptitudinem habent ad actualem præsentia relationem, quam tamen reipsa non constituunt, nisi præsupposita approximatione, licet hæc non sit ipsa formalis relatio, sed tantum aliquid præsuppositum, vt ratio fundandi illius relationis, nempe idem vtriusq; vbi, haberi possit.

ASSERO 17. Hinc fieri, quòd licet compositi essentia intrinsecè constitutiuia nihil aliud sit quàm materia & forma, ab his tamen secundum se præcisè, aut seorsim sumptis actuale compositum non causetur, cum vt sic tantum vim vnituiam, non formalem habeant vnitionem: nec enim qui reipsa compositum cognoscit, materiam & formam vt separatim existentes, sed vt iuxta connaturalem earum causandi rationem intimè præsentem, ac determinatas attingit; sicut qui cognoscit mare, non multas aquæ partes vt inter se disunctas, sed vt in vnum locum confusas apprehendit, illæ enim non actu, sed tantum potentiâ sunt mare. In hunc modum ex Modistis *Mend. disp. 16. phys. §. 36. Arr. disp. 6. phys. sect. 2. Ouis. controu. 8. metaph. pun. 2. n. 11.* de figura loquuntur, quam illi duo ab vbicationibus, hic verò ab vnione partium non distinguunt: etsi namq; cõcedant in trunco nondum pro statua elaborato iam omnes partes realiter distinctas, & eo spatio distantes, quo post elaborationem figuram formaliter constituent, haberi, negant tamen eas vt sic formalem figuræ rationem repræsentare, sed tunc primùm reipsa acquirere, quando certam partium redundantium ablationem, vel certum earum vnitarum ordinem, & vt *Ouis. addit*, negationem aliarum partium superunitarum, quæ figuram destruerent, dicunt, siue prout partes certo inter se ordine sunt vnitæ, vel vbicatæ, licet nec nouum vbi, nec noua vnio illis accedat, quando ex vno ligno continuo facies v. g. hominis exsculpir, cum quæuis pars iam priùs illam cum altera præsentiam, ac vnionem secundum se habuerit.

ASSERO 18. Vnitionem quasi effectiue sumptam non esse actionem, quæ aliquid substantiale realiter à sua causa adæquatâ distinctum producat, sed tantum esse copulatiuam eorum, quæ ad vnum ex actu & potentiâ constituendum iam sunt determinata; velut visio actio solum grammaticalis est, nihil de nouo producens, sed terminum suum cum potentia visuâ obiectiue copulans. Et hæc vnitio etsi contingenter fiat, in se tamen accidens prædicamentale non est, non aliter quàm facit existentia v. g. Petri dicitur contingenter actuata, licet ad prædicamentum substantiæ spectet; aut sicut materiæ primæ est per accidens officium potentie subiectiue in hac vel illa determinata forma reipsa exercere, licet esse potentie subiectiue sit ipsi essentialiale, ac substantiale: sic & vnitio secundum id quod intrinsecè ac in se dicit, est aliquid substantiale, non minus quàm corpus organicum à *Suar. disp. 15. metaph. sect. 10. n. 15. Arr. disp. 1. de Ani. sect. 1. Mend. ibid. Ouis. controu. 1. de Ani. pun. 1.* prout est altera pars compositi animati, ens substantiale esse dicitur, licet in obliquo accidentia importet.

ASSERO 19. conditiones & determinaciones ad vnitionem prærequisitas non esse ipsam formalem vnionis rationem, perinde vt approximatō & apprehensio non



est ratio formalis efficienter, vel finaliter agendi; nec magis constitutum compositi conceptum ingredi, quam vel ratio organisi conceptum quidditativum substantiæ animatæ, vel ablatio partium, & negatio superinductarum conceptum figuræ essentialiæ, quæ duo illius pars intrinsecè constitutiva esse non possunt. Nec univèrsim verum est, illud esse partem rei intrinsecè constitutivam, quo posito illa res ponitur, & quo sublato tollitur; licet enim prædicata essentialia ita se habeant, non tamen vicissim omne, quod ita se habet, est prædicatum essentialè; sicut omne materiale est essentialiter diuisibile, non tamen econtra omne diuisibile est essentialiter ens materiale, prout *assert. 8. explicatum.*

ASSERO 20. quando ad hoc vt compositum fiat, prærequiritur decretum Divinum, quo vel extrema suæ naturæ relinquere, vel obedientialiter eleuare velit, illud non esse ipsam rationem formalem vniendi, nec loco vnionis poni; sed esse completiui causæ, vt ista in actu primo adæquatè expedita ad causandum reddatur; sicut voluntas DEI, creaturam ad aliquid, illius naturæ virtuti indebitum, producendum eleuans, non est ipsa causalitas agentis, sed aliquid ad hanc exercendam prærequisitum. Multò minus intelligendum est, quòd sit loco formæ compositi, vt aliqui perperam sibi imaginantur, quasi DEVS per suam voluntatem possit facere v. g. album sine albedine; illud namque decretum non tollit formam componentem, sed tantum ordinat, vt hæc naturali exigentiæ conformiter, vel disformiter suum constituat effectum.

ASSERO 21. vt ratio generationis in homine saluetur, non opus esse admittere vnionem realiter distinctam, quæ per illam producat, cum *teste Suar. loc. supra cit.* incertum sit, an non solus DEVS illius causa existat? & ipsa animæ creatio subordinatiue generatio dici possit, in quantum non sit, nisi materia illius consuetà prius generationis viâ ad eam recipiendam fuerit disposita, cui si infundatur, nouum cum ea compositum substantiale efficiat; sic etiam anima rationalis subordinatiue à Rubio corporea, & à Suario heterogenea appellatur, in quantum ex se ad corpus organicum completè constituendum ordinatur. Et certè pater non aliter generans dici potest, quam prout materiam iuxta institutum naturæ ordinem suppeditat, è qua postea nouum compositum fiat; quod maximè in sententia *Mend. disp. 9. phys. sect. 3. Arr. disp. 10. phys. sect. 2. n. 29. & aliorum* verum est, qui docent accidentia nec instrumentaliter productionem entis substantialis effectiue attingere posse.

ASSERO 22. similiter in corruptione hominis non aliquam entitatem substantialem physice perire, sed tantum in accidentibus, pro composito naturaliter conseruando necessarijs, realem fieri destructionem, vt s. *Tho. 1. p. 9. 76. art. 7. ad 2.* disertè docet, ad quam concomitanter etiam sit compositi substantialis dissolutio; sicut accidentia v. g. picis agglutinatiua hæc tamdiu alicui corpori indissolubiliter affixam retinent, dum vel illa destruantur, vel hæc vi auellatur; & quando duo corpora metu vacui vitandi inseparabiliter sibi coherant, ac postea illo metu sublato dissociantur, in ea dissensione nihil physice perit, quod formaliter illam inseparabilem coherentiam constituebat. Sic cum substantia corporis Christi à speciebus consecratis separatur, desinit ibi esse, sed non entitatiue corrumpitur; & in diuisione quantitatis iuxta omnium sententiam nihil physice perit, quod sit entitatiue quantum, licet continuitas quantitatis per eam destrui dicatur.

ASSERO 23. aliud esse entitatem aliquam, & aliud eius tantum exercitium formale destrui, sicut aliud est globum perire, & aliud eius formalem cum plano contactum;  
ita &



ita & materiam vel formam perire diuersum est ab eo, ac quoad actualement vnitionem seu copulationem destrui: prior enim destructio est rei absolute in se spectata, posterior verò est illius secundum esse respectuum actualem considerata, quod ad mutationem tantum alicuius extrinseci, vel sui termini perire, & suam denominationem actualement amittere potest, vt *assert. 6. & 7.* probauimus. Et hoc ipsum illi quoque Modistæ, qui durationem ab existentia rei realiter distinctam, & qui similiter vnitionem continuatiuam negant, asserere debent, inter quos *Pas. loc. cit.* in terminis docet, in diuisione homogenei nullam ipsius entitatem physicè perire, sed tantum negationem diuisionis desinere; vnde consequens est, quod in adgeneratione hominis non detur vnio realiter distincta, alimentum cum alito continuans, adeoque nec vnio destruat, si subinde calore naturali pars adgenerata rursus decedat. Et hinc

ASSERO 24. quando dicitur illa realiter adæquatè, vel inadæquatè distingui, quæ realiter à se inuicem separari possunt, id tantum de esse rei absoluto, non respectu intelligendum: cum enim hoc in suo subiecto ad positionem alicuius extrinseci ita resulet, vt illud physicè non mutet, sic etiam sublato illo extrinseco esse respectuum actualem tollitur absque eo, vt aliquid realiter distinctum in subiecto pereat. Nec par est ratio cum formalitatibus metaphysicis substantialibus absolutis, quæ totum suum esse independentem à coexistentia alicuius extrinseci habent, cuiusmodi est gradus substantiæ, corporis, viuientis &c. adeoque perire nequeunt, nisi tota illorum entitas physica destruat; & cū formalitatibus metaphysicis accidentalibus respectiuis, vt est relatio, vbi, hitis, duratio &c. quorum esse formale primam ex positione termini actuatur.

## Actio & Passio.

Modus est *Suar. disp. 18. sect. 10. n. 8. & disp. 20. sect. 5. n. 15. Rub. 2. phys. str. 4. q. 1. n. 10. Marc. disp. 4. phys. q. 12. Arr. disp. 9. phys. sect. 3. Mend. disp. 11. phys. sect. 2. Compl. disp. 17. phys. q. 2. n. 13. Ouse. contr. 12. phys. pun. 1. & RR. communiter.* Sed rursus in explicando inter se dissident; nam actionem ad substantiam terminatam volunt esse substantialem *Suar. disp. 48. sect. 1. n. 5. Albert. 2. princ. philos. assert. 3. n. 11.* similiter & creationem modum substantialem esse tenet cum multis *Suar. disp. 20. sect. 5. n. 27. & 28. Bec. 1. p. tr. 1. c. 18. n. 7.* Alij verò omnem actionem in vno accidentis prædicamento ponunt; & quia creationi repugnat esse in subiecto inhaesionis, & tamen est accedens, quod ex sua natura inesse subiecto petit, hinc *Marc. loc. cit. q. 15. Arr. loc. cit. sect. 4. n. 58. & quidam RR.* eam in termino suo, tamquam in subiecto adhaesionis, esse dicunt.

Realiter ab extremis non distinguunt, *Aristot. 3. phys. tex. 4. & 22. ac 5. metaph. tex. 25. 8. Tho. 1. p. q. 28. art. 3. ad 1. & 41. art. 1. ad 2. Fons. 5. metaph. c. 2. q. 13. sect. 2. & 3. Perer. l. 13. phys. c. 9. q. 10. Tel. 3. phys. c. 4. q. 2. Smig. disp. 11. Log. Eck. cum Nominatibus 3. phys. q. 2. tota. Consimbr. 3. phys. c. 2. q. 3. art. 2. & 8. Tho. Alexand. Auerr. Themist. & Nomine, pro se adducunt, Vading. loc. cit. dub. 3. & testibus Mend. ac Arr. loc. cit. omnes ij, qui vnionem realiter distinctam negant; itemque illi, qui creationem cum 8. Tho. 1. p. q. 45. a. 3. à re creata vel creante entitatiuè differre nolunt; (idem namque & de educatione dici posse ex Modistis *Arr. loc. cit. Rayn. theol. nat. dist. 8. n. 121. obseruant*) cuiusmodi est *scot. in 2. dist. 1. q. 5. Vasq. Tom. 2. in 1. p. disp. 173. c. 3. Val. 1. p. disp. 3. q. 2. pun. 1. Fons. loc. cit. & plures, vt Mend. disp. 12. phys. sect. 2. q. 7. Valentia sententiam satis communem esse testetur.* Sed & hi DD. inter se discrepant: *scotus* enim *Val. & Fons.* causalitatem hanc cum efficiente, alij cum termino identificant.*



ASSERO 25. Actionem & Passionem formaliter nihil aliud esse, quam dependentiam termini ab agente & passio, illi realiter identificatam; velut & *Onic. loc. cit. m. 7.* docet, de conceptu quidditativo actionis & passionis non esse, à suo termino realiter distingui, eo quod possit esse terminus, qui per seipsum à principio actiui & passiuo dependeat; sed tantum requirere, vt actio & passio sint respectus ad principium actiuum & passiuum. Vnde *Arr. loc. cit. & disp. 6. de Ani. sect. 2. n. 29.* admittit, si daretur effectus, qui nonnisi ab vnica causa prodire posset, eum sine actione mediâ producendum; ob quam etiam causam *Murc. disp. 4. phys. c. 12.* relationem, subsistentiam, & alios modos, & *Maf. in Log. q. 4. de proprio* physicas proprietates, & *Onic. contr. 6. de Ani. pun. 1. n. 19.* cum multis actus vitales seipsis à sua causa procedere affirmat, vbi actionem passionem & vnionem cum actû vitali, tamquam qualitate absolutâ, identificari ait. Id quod nos vniuersim de omni causalitate Efficientis tenendum censemus, iuxta commune Philosophorum proloquium, quo absolute dicunt *actionem identificari cum termino*, quod si ne aliquâ verborum violentiâ non applicatur, si dicatur illâ identificatione tantum strictè realem distinctionem negari, sic namque etiam cum agente & passio identificata dici oporteret, & omnes vniuersim modos cum suis modificatis.

ASSERO 26. licet tam causa ex se habeat indifferentiam, vt hunc vel illum effectum producat; quam effectus ex se sit indifferens, vt ab hac vel illa causa prodeat; posita tamen causâ; in actu primo ad agendum completæ, debitâ applicatione ad passum, itidem in actu primo ad æquatè dispositum ad patiendum, & factâ à DEO determinatione, vt hic numero effectus, & non alius ab ipsis tunc actuetur, non potest illa causa non agere, & hoc passum non pati istum effectum, ergo non opus est modo intermedio, qui indifferentiam causæ & effectus in actu secundo tollat, cum illa non possit non prodire in actum secundum, & quidem determinatum; nec antè actû influentis causæ rationem formalem habeat, quàm eius effectus actu ponatur, sicut RR. hodie communiter cum *Aristot. 2. phys. rex. 37.* causam in actu cum suo causato simul naturâ esse docent. Sic licet actus vitales nonnisi à sua potentia produci posse ponantur, tamen quiniis intrinsecè est indifferens, vt iam actuetur, vel non actuetur; posito autem decreto Diuino aliquem determinante, iste sine alio actionis modo per seipsum prohibet.

ASSERO 27. cum necessitas actionis modalis solummodo in mutua causâ & effectus ad se inuicem indifferentia constituatur, consequens esse, vt actio saltem respectu DEI non sit modus, cum implicet vllum causari effectum, qui non immediatè quoad suum esse à DEO dependeat. adeoque nulla inter hunc & illum sit indifferentia. Nec ista inde euincitur, quod DEVS possit rem aliquam creare & educere, rursum vel se solo, vel cum creatura simul actuare: nam quoad prius, sunt aliqua entia, v. g. materia prima, Angelus, & iuxta multos etiam anima rationalis, quæ DEVS educere nequit; & vicissim modi iuxta aliquos Modistas creari non possunt, qui tamen iuxta ipsos per actionem distinctam producentur. Quoad posterius, multi cum *S. Tho. 1. p. q. 45. art. 5. c. & 47. art. 1. c. q. 65. art. 3. c. q. 90. art. 3. c. q. 104. art. 2. ad 1. & 3.* creaturam ad aliquid creandum à DEO atium posse negant. Et licet vtrumq; concederetur, saltem res vt secundum naturâ eursum producenda iuxta multos Modistas, *Vasq. Tom. 1. in 3. p. disp. 74. c. 8. Mon. disp. 9. c. 12. Murc. 2. phys. disp. 4. q. 8. Et alios* ex natura rei determinata est, vt in talibus circumstantijs ab hac numero causâ, & non ab aliâ actuetur, vt adeo naturaliter iuxta hos modo actionis opus non sit; quod si verò ponatur diuinitus statui, vt ab alio agente, & aliâ ratione sibi naturaliter non debitâ producat, tunc sicut sola volun-



tas extrinseca, iuxta commune extra scholam Thomistarum doctrinam, creaturam, ex se ad exercitium potentia obediencialis intrinsecè indifferentem, determinare potest, ac eleuare, vt debeat ad aliquid sibi non connaturale actuandum concurrere; ita pari modo eius ad causandum indifferentiam sufficienter determinare poterit, vt inde seipsa in rem producendam influere queat.

ASSERO 28. Actionem Eductiuam & Passionem nonnisi formaliter inter se differre, vt habetur 3 *phys. tex. 20.* & vtramque ipsi termino inesse: qui prout dicit motum seu dependentiam sui ab hoc, Actionem, & acceptionem sui in hoc, Passionem importat, vt *Aristot. loc. cit. tex. 22.* loquitur. Quod autem actio subiectiue non sit in agente *ibid. tex. 18.* asseritur, vbi vocatur actus agentis existens in mobili: cum enim vniuersim motus non sit in termino à quo, sed in termino ad quem, etiam actio, quæ rationem motus habet, non in agente tamquam termino à quo, sed in effectu velut termino ad quem erit; maximè cum sit id, quo effectus suam accipit existentiam, conueniens est, vt illi intrinsecè insit. Vnde consequens est, quod A. Eductiua nec passo immediatè inexistere dicenda sit, velut 9. *metaph. tex. 16.* Philoſophus dixerit ait esse in eo, quod efficitur, sicut & actio Creatiua in suo est termino; à qua Eductiua in eo solùm distinguitur, quod illius terminus nonnisi intrinsecè concurrente causâ materiali, cum per suam entitatem sustentante, ac cum ipso compositum faciente, fieri possit.

ASSERO 29. omnem Actionem creatam ad vnum summum accidentium genus pertinere, non minùs quàm omnia vbi de vno sunt prædicamento; nec ita à suo termino specificari, quasi eiusdem cum illo generis esse habeat, aliàs productio qualitatis etiam ad qualitatem, & quantitatis ad quantitatem spectaret, & sic actio aliquid transcendens foret, nec proprium genus constitueret: sed quod vbi sunt diuersi specie effectus, ibi quoque eorum actiones inter se specie differant, perinde vt communiter relatio pro specifica subiecti, aut termini diuersitate specie quoq; variari docetur; id quod in hac sententia, actionem cum termino identificante, clarum est. Nec actio quidditatum substantiæ, vel rei secundum se conceptum ingreditur, cum tantùm formaliter ad actuandam eius existentiam terminetur, quæ essentia creatæ est contingens, nõ item Increatæ, vnde actiones in Diuinis essentielles esse dicuntur, ac substantiales.

ASSERO 30. quando eadem numero res è creata transit in eductam, vel vicissim, vti fit in quantitate Eucharistica, id in duplicem istius potentiam, naturalem scilicet ac obediencialem, iuxta quam duplici quoque decreto Diuino substat, esse referendum, quia iuxta eam duas etiam vias habet, quibus suum esse accipere possit: vnde si DEVS velit quantitatem modò ipsi connaturali existere, tunc eius decretum fertur in materiam determinandam, vt illam subiectiue effundat, atque conseruet; quod si verò supra naturæ ordinem eam actuare intendat, tunc illam annihilatâ, vel semotâ materiâ seipso conseruare, & exigentiam naturæ suspendere decernit: vnde eadem res iuxta ea, quæ in diuerso statu inuoluit, diuersum DEI decretum fundare potest. Sic DEVS velle potest, vt duo corpora modò habeant, modò non habeant actuaalem sui penetrabilitatem, absque eo, vt aliquid ipsis intrinsecum physicè mutet. Similiter quando effectus à Causa prima & secunda simul productus, ab illa sola dein conseruatur, decernit DEVS rem conformiter suæ naturæ actuare, quæ est, vt in prima sui esse acceptione ab Increato & creato agente simul, & in eiusdem continuatione ab illo solo dependeat.

## Inhæſio.

Distinctū ab actione & vnione modū agnoscere videtur *Suar. disp. 34. met. sect. 4.*



n. 25. & *clavius* Tom. 3. in 3. p. disp. 56. sect. 2. ubi accidenti separato proprium perfectatis modum attribuit; quem etiam *Vasq.* Tom. 2. in 1. p. disp. 214. c. 4. & *Murc.* 2. phys. disp. 3. q. 10. ac ipso teste plures T. T. admittunt; & substantialem quidem *Caictanus* apud *Val.* Tom. 4. disp. 6. q. 5. pun. 1. & ipsum refutat.

Ab educiua actione illam non distinguunt *Albert.* de *Prædic. quant.* disp. 1. q. 3. *Mend.* disp. 5. phys. sect. 3. ad 1. *Onie.* controu. 3. de *Ani.* pun. 4. n. 5.

Cum ipsa existentia accidentium identificari volunt. *Compl. disp.* 11. *Eog.* q. 8. dub. 3. cum *Masio* & pluribus Thomistis, *Greg.* in 1. disp. 28. q. 2. ad 15. & omnes illi, qui Unionem actionemq. realiter distinctam negant.

ASSERO 31. inhesionem esse quendam respectu transcendentalem formæ accidentali identificatum, quem ex sua natura habet ad substantiam; non solum præcisè in eo, quod essentialiter è subiecto educi petat; vel quod naturaliter existere nequeat, quin sit in subiecto; aut quod diuinitus creatum adhuc subiecto vniri exigat, hæc enim omnia etiam formis substantialibus materialibus conueniunt: sed in eo, quod accidens sit entis ens, seu tale, quod non est prima cæterorum radix, per se primò à Natura intentata, sed huic primùm superuenit, eique inesse petit. Vnde siue accidens educatur, siue creetur, nec subiecto vniatur, sicut suam semper retinet essentialiam, ita hunc respectum transcendentalem semper coniunctum habet: semper enim verum est, quod sit ens ad ad primam rerum radicem ex se ordinatum, eique superueniens inesse petat, cum hoc tamen discrimine, quod eductum habeat inhesionem actuaalem; extra subiectum verò conseruatũ tantum exigentialem, quæ ipsi est essentialis. Et hinc cum eductio accidentis illud necessariò reipsa subiecto inesse, creatio verò ex se non inesse faciat, nec in illa nouo inhaerentia, nec in ista aliquo perfectatis realiter distincto modo est opus. Sic ne forma substantialis materialis creata nouum independentiæ à subiecto modum substantialem, à creatione realiter diuersum acquirit, qualem *Murc.* loc. cit. illi concedit.

## Subsistentia.

Hanc duas tantum negationes dependentiæ ab alio naturæ superaddere, *Scotus* cum suo Magistro in 3. disp. 1. q. 1. docent.

Suppositum formaliter & intrinsecè ab existentia substantiali constitui, frequenter suo tempore T. T. sensisse testatur *Suar.* disp. 34. sect. 4. n. 8. id quod etiam *Fons.* 5. metaph. c. 8. q. 5. sect. 2. & 10. asserit. & *Dur.* in 1. disp. 24. q. 1. n. 25. in eo distinguit, quod natura in abstracto, & suppositum in concreto significetur.

Modum substantialem esse tradunt *Suar.* loc. cit. n. 33. *Murc.* in 1. phys. disp. 6. q. 3. Rub. in 1. phys. tr. 2. q. 4. & R. R. communiter.

Absolutam entitatem substantialem esse volunt. *Val.* Tom. 4. disp. 1. q. 4. pun. 2. *Albert.* de prædic. subst. disp. 3. q. 7. *Mend.* disp. 11. metaph. sect. 3. n. 41. *arr.* disp. 4. metaph. sect. 12. qui plures alios pro se citant. & *Albert.* loc. cit. ac *Cabrera* apud *Tann.* Tom. 4. disp. 1. q. 3. dub. 8. n. 294. communem Thomistarum esse testantur, in quam etiam *Onie.* controu. 4. metaph. pun. 1. n. 6. inclinat.

ASSERO 32. Subsistentiam tamquam rem absolutam à substantia distinguui, ab eaque diuinitus separari posse, vt ex mysterio Dominicæ Incarnationis patet, in qua natura humana Christi propriâ Subsistentiâ, ne emanaret, impedita, per increatam Verbi Diuini terminabatur. Est connaturale substantiæ complementum; vnde sicut hæc in comple-



completam & incompletam, seu totalem & partialem diuiditur, ita duas quoque substantias, suis substantijs commensuratas admittendas esse censemus: id quod inde conuincitur, quia in triduo mortis anima & corpus Christi, etiam dum separatim existerent, hypostasi Diuinæ vnita manebant, cum tamen ex cōmuni T.T. nihil alienæ substantiæ sit capax, cui ex se propria non competit. Licet autem suppositum & personalitas in re idem significant quod substantia, illa tamen duo de incompletis substantijs dici non possunt, eo quod ex communi vobum vsu tantum de completis intelligantur; & personæ quidem appellatio iuxta definitionem Boethij lib. de duab. Nat. soli substantiæ rationali competat; sic & S. Tho. 1. p. q. 29. art. 3. ad 2. & 3. vocem personæ ac hypostasis quoad rem, non tamen quoad originem DEO conuenire docet.

## Figura.

Absolutam vocat qualitatem *Albert. de predic. quant. disp. 3. q. 1. n. 9.*

Modalem faciunt *Suar. disp. 42. sect. 3. Rub. 2. phys. c. 1. q. 4. n. 43. Mure. cap. de qual. in Log. q. 5. Mend. disp. 14. phys. §. 36. Arr. disp. 6. phys. sect. 2. Ouse. controu. 8. metaph. pun. 2. n. 11. & RR. communiter.* In eo tamen differunt, quod *Mend. & Arr. ab vocationibus partium, & Ouse. ab earum vñtionibus figuram non distinguant; Suar. vero Rub. & Mure. specialem, ab vbi & vñtione diuersum modum admittant, qui ex terminatione quantitatis resultet.*

Identificatam cum suo subiecto asserunt. *Perer. lib. 7. phys. c. 3. Smig. disp. 11. Log. §. de situ. Eck. 2. phys. c. 2. art. 3. vbi plures citat, & cōmunem Nominalis esse affirmat, quod etiam Valde probabile censent Conimb. in c. 8. de qual. q. 2. art. 2. & Arr. loc. cit. eam a partibus & vocationibus rei artificiosa realiter distinguere, improbabile esse ait.*

ASSERO 33. figuram nihil esse aliud, quàm ipsam rei, iuxta artis dictamina ita præparatam, entitatem, vt certam aliquam formam repræsentet, quæ resultat, dum artifex in subiectam materiam agit, aliquas illius partes deprimendo, alias eleuando, hinc auferendo, illinc addendo, aliisue similibus motibus in eam operando; prout 1. phys. sex. 63. habetur: perinde vt aliquæ propositiones, secundum regulas Logicas coordinatæ, figuram syllogisticam induunt artificialem, præcisè ex eo, quod iuxta artis illius præcepta sint constructæ, quam nemo ab ijs modaliter distinguere, improbabile esse ait. nam motus, quem artifex in suo obiecto producit, entitatiuè est naturalis, & tantum denominatiuè respectu habitus acquisiti, ex cuius directione procedit, rationem artificialis acquirit; velut visio perspicillij facta artificialis dicitur, & sine ijs naturalis. Vnde cum ipsi motui artificis iuxta Modistas non superaddatur modus artificialitatis, sed inde artificialis dicatur, quod ex principio sui directiuo artistico procedat; pari iure nec eius subiecto, quod itidem quoad suam entitatem naturale est, modus exinde adueniet, quod reddatur artificiosè figuratum, quia & hoc ex eo saluari potest, quod illius partes suam coordinationem ex dictamine artis acceperint, quas si Natura vel Casus ita coniunxisset, Naturalis ac Fortuita vocaretur.

ASSERO 34. rationem figuræ formalem in vñtionem partium reduci non posse, cum ens figuratum ex meris discontinuis partibus oriri possit, velut in pictura patet, cuius colores heterogenei inter se non continuantur, & statua sine partium vñtione cōflari potest. Nec meras esse partium figuratarum vñtiones; hæc namq. ex sua natura sunt formæ rei in spatio commensurantes, qualem cōmensurationem nullo modo artifex inten-



intendit, nec tale quid, quod ad quamvis loci mutationem numero varietur, ut planè gratis contraria opinio asserit. Et verò cum vbicatio *Mend. disp. 14. phys. sect. 2.* nihil aliud sit, quam ratio formalis existendi in loco, quomodo figura cœli empyrei, quod ex communi cum *Aristot. 4. phys. tex. 45.* in loco non est, ex illius vbicationibus constatur similiter cum *Arr. disp. 14. phys. sect. 2. n. 49.* dicat vbi esse accidens perfectum, seu absolutum, cur DEVS nequeat facere corpus omni vbicatione carens? velut *Ouse. disp. 15. phys. pun. 7. n. 1. cum Vafq. & Moncao* admittit; tale corpus sine vllis vbicationibus effect figuratum.

## Vbi.

Inter modos numerant *Suar. disp. 51. sect. 1. n. 14. Mend. disp. 14. phys. sect. 2. n. 7. Ouiedo contr. 15. phys. pun. 4 n. 3. Vall. in Log. hic c. 2. Murc. in 4. phys. disp. 1. q. 4.* (vbi notat quosdam illud ab extensione quantitativâ non distinguere) & *RR. communiter.*

Accidentibus absolutis accenset *Arr. loc. cit. & talem vbicationem possibilem iudicat Ouse. controu. 4 metaph. pun. 6. n. 6.*

Realiter à suo subiecto differre negant, *Aristot. 8. phys. tex. 9. S. Tho. 1. p. q. 110. art. 3. c. & 2. cont. Gent. c. 13. Fons. 5. metaph. c. 15. q. 9. sect. 6. ad 2. Smig. disp. 11. Log. 6. de vbi. Eck. 4. phys. q. 1. dub. 2. & 4. ad fin. & apud ipsum 3. phys. q. 2. art. 1. Ockam cum suis, Fas. 1. p. q. 10. art. 2. dub. 2. n. 24. Amicus Tom. 2. in 1. p. disp. 5. sect. 2. n. 43. Con. de Sacram. q. 75. art. 3. & apud Ami. loc. cit. n. 36. ac Tann. Tom. 1. disp. 5. q. 2. dub. 3. n. 6. Dur. Bonau. Scot. Gabr. Arimin. Marsil. qui angelum immediate per suam substantiam in loco esse docent; id quod pariter de corpore dici posse Fons. loc. cit. affirmat. Hanc opinionem aliquos modernos probabiliter sequi, eamque Soto & Alberto Matribui *Albert. de predic. vbi q. 5. n. 1. & 4. testatur.**

ASSERO 34. cum aliquid in hoc spatio de nouo productum, vel illuc ex quacunque agentis directione delatum, eo ipso, quâvis aliâ entitate remotâ, non possit non esse illi spatio præsens, perinde ut duæ res existentes non possint non habere aliquam ad se mutuo relationem, hinc vbicationem à suo subiecto realiter distinguendi nulla ratio vrget; sed est ipsa subiecti entitas, non quidem præcisè secundum se sumpta, sed prout respicit spatium, cui coexistit, conformiter verbis *S. Tho. loc. cit.* vbi ait: *mobile secundum locum non est in potentia ad aliquid intrinsecum, in quantum huiusmodi, sed tantum ad aliquid extrinsecum.* Et altero loco: *aliquando ab eo aliquid denominatur, quod est extra ipsum, & à loco dicitur aliquid esse alicubi;* velut etiam à veste circumpositâ aliquid, sine intrinseca sui mutatione, vestiti denominationem acquirit. Et hinc res quælibet ab altera realiter distincta proprium sibi identificatum vbi habet: *quidquid enim existit,* inquit *Philos. 4. phys. tex. 1. alicubi esse censemus.* Nec verò ipsum vbi mera est relatio præsentia, sed hæc illud, tamquam suam rationem fundandi (quam ab extremis nõ debere esse realiter distinctam ex 2. & 3. genere fundandi patet) præsupponit.

ASSERO 35. licet spatium & mobile secundum se sint indifferentia, ut sibi coexistent, ea tamen indifferentia sufficienter tollitur per ipsius agentis determinationem, potius ad hoc quam ad aliud spatium mobile dirigentis: si namq; huic impulsus aliquis delatiuus imprimatur, seu ab extrinseco, seu ab intrinseco (*qualem etiam Arr. disp. 4. de Gener. sect. 5. n. 110. admittit*) ille proveniat, non potest mobile ut sic amplius esse indifferens, ut ad hoc vel illud spatium applicetur, sed impulsus ex sua natura, vel extrinsecâ quâdam ordinatione certum locum respicientis delationem sequi debet. Et

verò



verò impulsus iste est tantum mobilis adductivus, non novæ entitatis productivus, solum enim duo entia absoluta sibi coniungit, velut intellectio obiectum suæ potentie intentionaliter applicat: cur etenim tot entia multiplicari oporteat, ut dicatur in projectione actione mediâ produci impulsus, ab hoc nunquam actionem localem, & ab ista ubi tamquam novum modum causari? maxime cum etiam detur ubi consistens, quod per motum localem produci nequit; nec dici possit, quæ causa sit ubi consistentis productiva, quando mobile in loco violento quiescit, nisi ad DEVM solum, a sylo minus philosophico, confugere velis.

ASSERO 36. quando 5. phys. tex 9. dicitur, quod detur motus per se, seu successivus ad ubi, non esse intelligendum, quasi ubi sit entitas aliqua ex se successiva, quæ illo motu producatur, ut ex ubi quiescente clarum est; sed quod in applicatione mobilis corporei ad spatium successio habeatur, dum una illius pars post aliam partibus spatij, nec totum simul admoveri potest; mobile verò incorporeum omnibus partibus spatij simul applicari nequit. Sic & ad augmentationem motum per se dari *ibidem* docetur, & tamen hæc formaliter sumpta nihil successivè producit, ut docet *Arr. disp. 2. de Gener. sect. 3. Mend. ibid. disp. 3. sect. 3. §. 25.* sed tantum vnam post alteram partem alimenti cum alito continuat, cum vivens debitam sibi magnitudinem totam simul naturaliter acquirere nequeat; quod tamen supernaturaliter fieri posset, vivensque inde adhuc formaliter augmentatum diceretur.

## Situs.

Hunc ab ubi realiter indistinctum esse docent, *Conimbr. in Log. c. 9. de situ q. 1. art. 1. Rub. ibid. c. 10. n. 4. Arr. disp. 5. metaph. sect. 3. n. 42. Onie. contr. 11. met. n. 2. & plures RR. Specialem modum esse volunt Murc. in Log. c. de situ, & Compl. ibid. disp. 16. q. 5. Vall. c. 1. de ubi.*

Solam quamdam formalitatem suo corpori superaddere tenent *Aristot. 5. metaph. c. 19. Smig. & Eck. loc. prox. cit. & a fortiori omnes, qui ubi modale negant, ac Quidam apud Fons. 5. metaph. c. 15. q. 7. sect. 4.* docentes prædicamenta Vbi Situs, Quando & Habendi idem re cum subiectis esse, tametsi ratione ab ijs differant.

ASSERO 37. Situm secundum id quod terminativè dicitur, ab vocatione realiter distingui: formaliter enim est certa quædam corporis positio, partes mundi principales respiciens, secundum quam stare, sedere, iacere &c. dicitur, cum tamen ubi per se ratione suæ immobilitatis à spatio imaginatio dependeat. Unde fit, ut hoc realiter mutari possit illo adhuc permanente; nam si quis immotus in nave sedens vehatur, semper aliud ubi priore destructo acquirit, & tamen eundem numero situm retinet, cum omnia istius constitutiva eodem, quo prius, ordine maneant, adeoque planè gratis semper alius numero situs, perinde ut aliud numero ubi, subnasci dicatur. Et hinc est quod situs per se in substantia spiritali locum non habeat, licet hæc vocationis sit capax; quia existere nequit, quin sit alicubi, nec tamen formaliter partium positionem ad puncta mundi principalia habet. Est ergo situs nonnisi quædam formalitas, à suo subiecto tantum ratione distincta, fundata in certo ordine ac positione, quam partes corporis ad centrum vniuersi sortiri possunt.

## Habitus.

Modum ab alijs distinctum esse admittunt, *Rub. c. 10. Log. de hab. n. 2. Compl. disp. 16. Log. q. 8. Vall. hic c. 2.*



Cum vicationibus vestis & vestiti identificant, *Arr. loc. cit. n. 44. Mure. Log. cap. de hab. & Ouie. loc. cit. n. 3. dum ab approximatione vestis ad subiectum non distinguitur.*

Nihil reale modale vestito superaddi tenent *Conimbr. loc. proximè cit. q. 3. art. 2. Smig. Eck. & consequenter omnes, qui ubi ac situm modaliter non distinguunt, quos ibi citamus.*

ASSERO 38. cum ratio formalis prædicamenti Habitûs in eo consistat, vt id, quod tegere, ornare, ac munire aptum est, corpori certâ ratione adiaceat, vel circumponatur, reipsâ nihil aliud erit, quàm ipsa substantia corporis, prout aliud sui exornatum, vel defensum respicit; vnde sicut posito termino, sine aliâ reali entitate intermediâ, resultat ratio, vt loquitur *Aristot. in Log. cap. ad aliquid*, ita pari modo circumpositâ corpori veste, formale huius prædicamenti esse inde exoritur. Nec istud cum vicationibus vestis & vestiti absolutè identificatum dici potest, quia si annulus v.g. & vestis homini applicentur, non tamen debitâ ratione digito ac corpori induantur, easdem vicationes habebunt, nec tamen formaliter annulatum, ac vestitum constituent. Quod si Habitûs, Situs, ac Figura non cum vicationibus absolutè, sed sub certâ ratione consideratis identificari dicatur, tunc Modistæ explicare debent, quomodo illa certa ratio, quæ adesse, & abesse potest, non quemdam modum specialem importet? aut si eam per diuersam ad extrinseca habitudinem saluare velint, quomodo non parè iure idem de alijs modis dici possit?

## Extensio, Raritas, Densitas.

Extensionem localem ab vicationibus partium non distinguunt, *Mend. disp. 13. metaph. sect. 4. q. 36. Arr. disp. 5. metaph. sect. 1. n. 20. quò etiam inclinant Compl. disp. 13. Logiq. 2. n. 21.*

Nouum in ea modum agnoscunt *Suar. disp. 40. metaph. sect. 4. n. 15. Vafq. Tom. 2. in 1. p. disp. 2. 14. c. 4. n. 32. Mure. in Log. de Quant. disp. 1. q. 1. Vall. ibid. c. 9. & RR. cõmuniter.*

Cum suo subiecto identificant, *Smig. disp. 9. Log. q. 2. Eck. cum Nomin. 3. phys. q. 2. art. 1. & 6. phys. q. 1. art. 1. not. 4. Fons. 5. metaph. c. 13. q. 1. sect. 4. ad 3. Perer. l. 10. phys. c. 6. negant lineam & superficiem à corporeitate realiter distingui. Idemq; consequenter docere deberent, qui omnibus entibus materialibus aliquam extensionem concedunt, nec enim materia v. g. si omnia, quæ realiter ab ea distinguuntur, diuinitus auferrentur, statim eo ipso fieret inextensa, vt præter alios tradunt *Mend. disp. 13. metaph. sect. 5. §. 40. Arr. disp. 5. metaph. sect. 1. n. 22. Ouie. controu. 7. metaph. pun. 2. n. 10.**

Raritatem & Densitatem modaliter distinguit, *Suar. disp. 42. metaph. sect. 6. n. 6. Absolutam qualitatem esse volunt Conimbr. I. de Gener. c. 5. q. 17. art. 1. & 5. Tol. 4. phys. c. 9. q. 11. Rub. c. 8. Log. q. 4. dub. 4. In ipsa maiori vel minori corporum extensione consistere tradit. *Arr. disp. 16. phys. sect. 10. n. 227. Mure. de Qualit. q. 5. Compl. disp. 15. Log. q. 5. n. 36. Ouie. contr. 7. de Gener. pun. 4. n. 6. Formaliter in temperamento primarum qualitatum constituit, Mend. disp. 4. de Gener. sect. 5. Realiter à suo subiecto non distinguunt *Nomin. apud Eck. loc. cit. & apud Arr. ac Ouie. ubi rarefactionem & condensationem per intrusionem ac exclusionem corpusculorum fieri docent; itémq; omnes, qui extensionem à re extensa realiter differre negant.***

ASSERO 39. extensionem localem ab ipsa re extensâ realiter non differre, sed tantum formaliter, in quantum illa entitas, quæ habet intrinsecè partes in ordine ad se, naturaliter existere nequit, quin partibus loci coextendatur; & si diuinitus eâ coextensione priuetur, nihil entitatum ipsi perit, sed tantum partes, quæ extra se localiter actuari



actuaria debuerent, iam intra se mutuo supernaturali virtute existunt: perinde ut partes materiæ primæ, si DEVS quantitatem ab illis auferret relicta gravitate, ex suo naturali situ ad minimam sui extensionem comprimerentur, nec tamen quidquam de sua entitate perirent. Et licet prius illarum ubi pereat, hoc tamen non est formaliter idem cum extensioe: prius enim naturâ est rem esse extensam vel inextensam, quam spatio formaliter coextendi, vel non coextendi possit, è qua coextensione ubi actuale resultat; sicut prius est esse extrema, quam totum. Et hinc eadem rei extensione manente illius ubi variatur, ut adeo cum isto identificari nequeat. Nec specialis quidam modus accidentalis est, hic namque ut naturaliter educi posset deberet subiectum extensum seu diuisibile præsupponere, cum ex indiuisibili forma diuisibilis actuari nequeat. Pari ratione nec Impenetrabilitas modus est, cum iuxta *Arr. disp. 5. metaph. sect. 1. n. 14. Mend. disp. 13. metaph. sect. 4. §. 36. sic esse* & formalis primarius quantitatis, & formaliter plus non dicat, quam exclusionem alterius entis quanti ex eodem loco, quam vim excludendi quantitas ex seipsa habet, licet diuinitus actualis impenetratio impediri possit.

ASSERO 40. quia iuxta *Aristot. 2. phys. tex. 84. Rarum est, quod sub magnis dimensionibus parum habet materia, & Densum, quod sub paruis dimensionibus multum materia continet*: hinc raritas & densitas formaliter nihil est aliud, quam extensio cum respectu ad parvam vel multam materiam; unde etiâ fieri potest, ut inter duas v.g. aquas eandem extensionem habentes, altera sit formaliter rara, & altera densa. Cum enim Rarefactio & Condensatio iuxta communem sententiam non fiat nisi per motum localem, qui ut plurimum ab extrinseco causari solet, inde fit, ut in ea producaturs impulsus parum materiæ ad magnam extensionem diductius, & multum materiæ ad parvam dimensionem restrictius; ad quales motus esse formale rari & densi resultat, perinde ut ad impulsus localem ubi realiter indistinctum sequi solet: tali namque impulsu posito formaliter habetur, quod sub pauca materia multum illa res extendatur; & sub multa materia parvam habeat extensionem.

## Indiuisibile.

Modalem illi distinctionem attribuunt, *Mend. disp. 15. phys. sect. 3. Rub. lib. 6. phys. n. 25. & ex parte Murc. 6. phys. q. 4. ac Ouredo controu. 17. phys. par. 7. Albert. ex hypothesis, si eas sint admittenda, disp. 3. de predic. quant. q. 7.*

Absolutam entitatem faciunt, *Suar. disp. 40. sect. 5. Arr. disp. 16. phys. sect. 5. Tol. 6. phys. q. 1. & ex parte Murc. ac Onie. loc. cit. & RR. communiter.*

Realiter distingui negant, *Aristot. 4. phys. tex. 104. 3. Cæl. tex. 5. 3. de Ani. tex. 23. 3. metaph. tex. 7. 8. Aug. lib. de quant. Ani. c. 11. & 7. de Gen. ad litt. c. 21. Peter. lib. 10. phys. c. 6. Smig. disp. 9. Log. q. 10. Auerr. 1. Cæl. comm. 32. & 1. de Ani. comm. 13. Eck. 6. phys. q. 1. art. 1. & 2. cum Nomin. tons. 5. metaph. c. 13. q. 6. sect. 5. ad 2. cum sententiam non minus, quam contrariam asserunt probabilem, atque admittunt Conimbr. 6. phys. c. 1. q. 1. art. 4. Albert. loc. cit. Tann. 1. p. disp. 2. q. 4. dub. 2. n. 23. subdubie & nâ superficiem admittit.*

ASSERO 41. Indiuisibile in ente materiali non esse meram negationem vltioris extensionis, etiam si per hanc explicari solet, perinde ut vnitatem ac finitudinem simili negatione exponimus; sed esse aliquid reale positum, quod nemine cogitante incontinuo existit, nec enim à mea dependet operatione intellectus, ut locus contineat locatum, & corpus opacum lumen terminet. Interim non est aliquid realiter ab entitate materiali distinctum, aut quâ tale ab eo separabile, cum non nisi formaliter seu commensuratiue, non entitatiue indiuisibilis rationem habeat: sicut enim ex omnium indi-



uisibilia realiter distincta admittentium, lententia, eadem entitas lineæ ac superficiei, secundum vnâ rationem est indiuisibilis, & secundum alteram, priori identificatam, est diuisibilis; ita dici eodem iure potest, quod omne indiuisibile secundum rationem entitatiuam sit diuisibile, & secundum commensuratiuam seu designatiuam; quæ cum priori identificatur, indiuisibile formaliter fiat, prout optimè *Fons. loc. cit.* explicat. v.g. globus perfectè sphericus dicitur planum tangere in puncto, quia ille contactus secundum nullam dimensionem coëxtenditur plano; & si ille super hoc moueatur, in eo motu designat lineam, quia sic coëxtenditur plano secundum longitudinem sine latitudine ac profunditate: interim ille contactus non fit per aliquid à globo realiter distinctum, sed per partem globi plano proximam, quæ modo explicato indiuisibilis rationem exerceat.

## Quando seu Duratio.

*Arr. disp. 15. phys. sect. 1. n. 2. cum D. Bonau. & quidam RR. docent, durationem esse quemdam modum à re durante, non minùs quàm vbi à re vbicatâ, realiter distinctum, adeoq; naturâ suâ, perinde vt tempus, cui rem commensurat, fluentem.*

Ab existentia rei non distinguunt, *Fons. 5. metaph. c. 15. q. 10. sect. 2. concl. 3. Suar. disp. 5. metaph. sect. 1. n. 5. Mend. disp. 17. metaph. sect. 2. n. 6. Smig. disp. 11. Log. 9. Quando, Perer. lib. 12. phys. c. 5. propos. 4. Amic. Tom. 2. in 1. p. disp. 2. n. 224. Fas. 1. p. q. 10. art. 1. dub. 2. n. 16. Vbi Scot. Ock. Gabr. Gill. & alios in hanc rem citat. Ouse. contr. 16. phys. pun. 1. à n. 16. cum Vasq. Mol. Val. à quibus, inquit, sine vrgentiſſima ratione numquam recedere audeam; & tam Antiqui, quàm RR. DD. communissimè.*

ASSERO 42. cum implicet rem existere, & non aliquamdiu durare, frustra ab ea realiter distingui ponitur, quod nec diuinitus ab illa abesse potest; maxime vt tam immanis entium multitudo admittatur, & rei existentia quouis instanti nouâ numero actione, etiam ab eodem agente, conseruari dicatur. Et licet existentia dari possit, quæ tanto tempore non duret, tamen ad tantam vel tantam durationem saluandam plus nõ requiritur, quàm vt existentia tanto vel tanto temporis fluxui commensuretur, quod sit per ipsam æqualis motûs cœlestis coëxistentiam: sicut enim posito fundamento & termino non potest non esse relatio, nec ista ante termini positionem habetur, ipsis quoque Aduersarijs consentientibus; ita posita rei existentia, & tali vel tali temporis fluxui, non potest non esse duratio rei, illi fluxui correspondens, nec ista habebitur ante actualem cœlestis motûs positionem. Licet enim duratio suo subiecto sit intrinseca, (ipsa namque res durare, seu illius existentia continuari dicitur) quia tamen est forma, cuius esse ab aliquo extrinseco dependet, hinc suam actualitatem ante realem termini positionem non habet; vnde res hodie existens non potest dici habere durationem crastinæ diei, quia hæc hodie nondum est, vt ipsi coëxistere possit, ex quâ coëxistentia durationis formalitas resultat. Et hæc assertio cum tantâ DD. auctoritate nitatur, exinde colliges, quantâ probabilitate pari ratione & viâ Vbi Situs, Figura, Extensio, itremque intensio ac remissio qualitatum, actuum vitalitas & similes rationes formales sine modo superaddito consequenter explicari, ac defendi possint. Plura de modis in communi dicturis, hîc charta modum statuit, cui acquiescimus.

Ad maiorem DEI Cœlitumque  
gloriam.